

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Katedra
Hepato – pankreato-biliarinė chirurgija 8 kreditai (212 val.)	Medicina (06 B) Chirurgija (B600)	Medicinos	Gastroenterologijos, nefrourologijos ir chirurgijos klinika
Studijų būdas	Kreditų (valandų) skaičius	Studijų būdas	Kreditų (valandų) skaičius
Paskaitos	-	Seminarai	-
Konsultacijos	2 kreditai (53 val.)	Individualus darbas	6 kreditai (159 val.)

Dalyko anotacija:

Dalyko tikslas: – supažindinti doktorantus su kepenų, kasos ir tulžies lataukų ligų etiopatogeneze, diagnostika ir chirurginio gydymo būdais. Įgalinti doktorantus tinkamai pasirinkti mokslinę problemą ir ją sėkmingai analizuoti bei apipavidalinti savarankišku moksliniu (doktorantūros) darbu.

Dalyko tematika: Kepenų anatomija, funkcinė struktūra. Kepenų anatominis dalinimas. Chirurginis segmentinis (Couinaud) kepenų dalinimas Kepenų kraujotakos ypatumai. Kepenų arterinės kraujotakos anatominiai variantai. Tulžies lataukų anatominiai variantai. Kepenų venų anatominiai variantai. Portinė triada. Kepenų laboratoriniai tyrimai, jų klinikinė prasmė. Kepenų funkciniai mėginiai, jų reikšmė gydymo planavimui.

Kepenų trauma, jos klasifikacija, gydymo principai.

Kepenų nepiktybiniai augliai, paplitimas, klasifikacija, diagnostika, gydymo metodai. Hemangiomų diagnostikos ir gydymo algoritmas. Mazginės regeneracinės hiperplazijos diagnostikos ir gydymo algoritmas. Židininės mazginės hiperplazijos diagnostikos ir gydymo algoritmas. Kepenų adenomos diagnostikos ir gydymo algoritmas. Biliarinės cistadenomos diagnostikos ir gydymo algoritmas. Rečiau pasitaikančių kepenų nepiktybinių pokyčių (hamartomos, pseudotumoros) diagnostikos ir gydymo algoritmai.

Kepenų piktybiniai augliai. Hepatoceliulinė karcinoma, paplitimas, etiopatogenezė, klasifikacija (Barselonos), diagnostika, gydymas. Gydymo metodų (transplantacija, kepenų rezekcija, lokalaus poveikio priemonės) palyginimas. Cheminės ir terminės lokalaus hepatoceliulinės karcinomos gydymo priemonės (perkutaninė alkoholio injekcija, lazerinė, radiodažnuminė termodestrukcija, krioterapija), indikacijos, gydymo rezultatai. Kepenų vartų venos šakų embolizavimas (chemoembolizavimas) kepenų piktybinių navikų gydymo algoritme.

Cholangiokarcinoma: etiopatogenezė, klasifikacija, diagnostika, gydymas. Bismuth klasifikacija. Kepenų radikalių rezekcijų būdai (išplėstinė kepenų rezekcija, centrinė kepenų rezekcija, hemihepatektomija, atipinė kepenų rezekcija ir kt.). Paliatyvios operacijos. Biliodigestyvinė anastomozė. Minimaliai invazyvios chirurginės operacijos (endoskopinis tulžies lataukų stentavimas, perkutaninė transhepatinis tulžies lataukų drenavimas), randevouz procedūra. Rečiau sutinkamų kepenų piktybinių navikų (hepatoblastomos, sarkomos, epitelioidinės hemangioendotelios, karcinoidų) paplitimas, diagnostikos ir gydymo algoritmas.

Kepenų cistiniai navikai: etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika ir gydymas: Policistinė kepenų liga. Kepenų infekcinės ligos: abscesai (etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika, gydymas). Kepenų cistiniai piktybiniai navikai. Biliarinė cistadenokarcinoma, diagnostikos ir gydymo algoritmas. Kepenų echinokoko diagnostikos ir gydymo (chirurginio ir kombinuoto) algoritmas. Kepenų piogeninių abscesų, amebiazės, kandidozės diagnostikos ir gydymo algoritmas.

Hepatitis: klasifikacija, simptomai, diagnostika. Kepenų cirozė, etiopatogenėzė, klasifikacija. Child-Pugh kepenų nepakankamumo klasifikacija. Portinės hipertenzijos etiopatogenėzė, diagnostika, komplikacijos ir gydymas. Transjugulinis intrahepatinis portosisteminis šuntas. Kepenų transplantacija: istorinė raida. Kepenų transplantacija Lietuvoje. Indikacijos, kontraindikacijos (Barselonos kriterijai), transplantacijų metodai. Domino transplantacija. Transplantacija iš gyvo donoro. Tulžies pūslės ir latakų anatomija. Laboratoriniai tyrimai, jų klinikinė prasmė. Tulžies latakų trauma, klasifikacija, gydymo principai. Tulžies akmenligė. Lėtinis kalkuliozinis cholecistitas, diagnostika, klinika, laboratoriniai tyrimai, chirurginio gydymo būdai. Geltos. Mechaninės geltos priežastys ir diagnostika, gydymas. Endoskopinė, laparoskopinė tulžies latakų chirurgija. Tulžies pūslės ir latakų vėžys: klinika, diagnostika ir gydymas. Tulžies latakų striktūros. Etiologija, klasifikacija, diagnostikos metodai, operacinis gydymas. Rekonstrukcinių tulžies latakų operacijų metodai. Biliodigestyvinė anastomozė. Minimaliai invazyvios chirurginės operacijos (endoskopinis tulžies latakų stentavimas, perkutaninė transhepatinis tulžies latakų drenavimas), randevouz procedūra.

Pocholecistektominis sindromas, jo sąvoka ir priežastys, diagnostika, gydymas.

Kasos anatomija. Kasos endokrininė ir egzokrininė funkcija. Kasos laboratoriniai tyrimai, jų klinikinė prasmė Kasos trauma, klasifikacija. Ūminis pankreatitas: etiologija, patogenėzė, klasifikacijos, klinika, diagnozė, komplikacijos, gydymo principai, indikacija chirurginiam gydymui. Lėtinis pankreatitas: etiologija, patogenėzė, klasifikacijos, klinika, diagnozė, komplikacijos, gydymo principai, indikacija chirurginiam gydymui. Kasos pseudocistos: etiologija, patogenėzė klinika, klasifikacija, diagnostikos metodai, gydymo būdai. Kasos fistulės: etiologija, patogenėzė, klinika, klasifikacija, diagnostikos metodai, gydymas.

Kasos vėžys: paplitimas, klinika, klasifikacija (TNM), diagnostikos metodai, gydymas.

Kasos cistiniai navikai: Paplitimas, klinika, klasifikacija, diagnostikos metodai, gydymas

Kasos endokrininiai navikai: paplitimas, etiologija, patogenėzė, klinika, klasifikacija, diagnostikos metodai, laboratorinių tyrimų reikšmė, gydymas.

Rekomenduojama literatūra:
1. A. Šileikis. Ūminis pankreatitas. Mokslinė monografija. Vilniaus universiteto leidykla, Vilnius, 2008.- 247 p.
2. Pancreatic cancer. Neoptelmos JH. Springer, 2010, 1385 p. ISBN 978-0-387-77497-8
3. Strupas K. Monografija „Kepenų transplantacija“ Vilniaus universiteto leidykla. 2013, 144 p.
4. Management of Neuroendocrine Tumors of the Pancreas and Digestive Tract. Raymond E, Springer, 2014, 236 p. ISBN 978-2-8178-0430-9.
5. Pancreas. Brunicardi F.C. et al. Schwartz's Principles of Surgery, 10 Edition, Chapter 33 2015; The McGraw-Hill Education. http://accessmedicine.mhmedical.com/content.aspx?sectionid=59610875&bookid=980&Resultclick=2
6. Pancreas. Doherty G.M. Current diagnosis & treatment: surgery 14 edition Chapter 26 2015; The McGraw-Hill Education. http://accesssurgery.mhmedical.com/content.aspx?bookid=1202&sectionid=71521584
7. Liver et portavenal system. Doherty G.M. Current diagnosis & treatment: surgery 14 edition Chapter 24 2015; The McGraw-Hill Education. http://accesssurgery.mhmedical.com/content.aspx?bookid=1202&sectionid=71520741 .
8. Liver. Brunicardi F.C. et al. Schwartz's Principles of Surgery, 10 Edition, Chapter 31 2015; The McGraw-Hill Education. http://accessmedicine.mhmedical.com/content.aspx?sectionid=59610873&bookid=980&jumpsectionID=100401191&Resultclick=2

Konsultuojantys dėstytojai:**1. Kęstutis Strupas (prof. habil. dr.):**

1. Mikalauskas Saulius, Mikalauskienė Laura, Bruns Helge, Nickkholgh Arash, Hoffmann Katrin, Longerich Thomas, **Strupas Kęstutis**, Büchler Markus, W. Schemmer Peter. Dietary glycine protects from chemotherapy-induced hepatotoxicity // *Amino Acids* (2011) 40:1139–1150
2. Brasiūniene B., Sokolovas V., Brasiūnas V., Barauskienė A., **Strupas K.** Combined treatment of uveal melanoma liver metastases // *European journal of medical research*. 2011, vol. 16 (2), ISSN 0949-2321, p. 71-75.
3. Bruns Helge, Petrulionis Marius, Schultze Daniel, Al Saeedi Mohammed, Lin Sahibo, Yamanaka Kenya, Ambrazevičius Marius, **Strupas Kęstutis**, Schemmer Peter. Glycine inhibits angiogenic signaling in human hepatocellular carcinoma cells // *AMINO ACIDS* 2014, 46 (4), ISSN 0939-4451, p. 969-976.
4. Marcinkute, A., Šarkunas, M., Moks, E., Saarma, U., Jokelainen, P., Bagrade, G., Laivacuma, S., **Strupas, K.**, Sokolovas, V., Deplazes, P. Echinococcus infections in the Baltic region // *Veterinary Parasitology*. Volume 213, Issue 3-4, 30 October 2015, Pages 121-131.

2. Audrius Šileikis (prof. dr.):

1. **Šileikis A.**, Beisa V, Rutkauskaitė D, Misonis N, Strupas K: Management of Bleeding Pseudoaneurysms in Complicated Pancreatitis. *Viszeralmedizin* 2011;27:391-396.
2. Serpytis M., Karosas V., Tamosauskas R., Dementaviciene J., Strupas K., **Šileikis A.**, Sipylaite J. Hypertriglyceridemia-Induced Acute Pancreatitis in Pregnancy. *J Pancreas (Online)* 2012 Nov 10; 13:677-680.
3. **Šileikis A.**, Beiša V., Beiša A., Samuilis A., Šerpytis M., Strupas K. Minimally invasive retroperitoneal necrosectomy in management of acute necrotizing pancreatitis. *Videosurgery Miniinv* 2013;8:29-35.
4. **Šileikis, A.**, Kurlinkus B., Kryžauskas, M. Strupas, K. Stage II Pancreatic Cancer: Radical, Palliative Surgery or Stenting? *Surgical Science* 2015;6:555-561.
5. Mačiūnienė A., Rutkauskaitė D., **Šileikis A.** Kasos cistiniai navikai, tomografinių radiologinių tyrimų svarba jų diagnostikoje: VUL SK patirtis ir literatūros apžvalga. (Significance of tomographic radiological methods in diagnosis of pancreatic cystic neoplasms: VUL SK experience and literature review). *Medicinos teorija ir praktika (Medical theory and practice)* 2015;21(4.1):535–543.
6. **Šileikis A.**, Beiša A., Kvietkauskas M., Stanaitis J., Aleknaitė A., Strupas K. Minimally Invasive Approach in the Management of Pancreatic Pseudocysts. *JOP. J Pancreas (Online)* 2016; 17(2):222-225.
7. Karpavicius A., Dambrauskas Z., Gradauskas A., Samuilis A., Zviniene K., Kupcinskas J., Brimas G., Meckovski A., **Šileikis A.**, Strupas K. The clinical value of adipokines in predicting the severity and outcome of acute pancreatitis. *BMC Gastroenterology* (2016) 16:99 DOI 10.1186/s12876-016-0514-4

Vilniaus universiteto Medicinos, Odontologijos ir Visuomenės sveikatos krypties mokslo doktorantūros komitetų ir Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Mokslo komiteto teikimu patvirtinta Medicinos fakulteto Taryboje 2016-10-18 d. protokolo Nr. (1.1.)-150000-TP-7(618).

Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Dekanas Prof. (HP) dr. Algirdas Utkus: